

Hensyn for de bev Studerendes Skuld, og det er i Henhold dertil, at jeg har stillet Forslaget under Nr. 4 paa Blad Nr. 237 og subsidiært, supponeret at dette Forslag ikke skulde blive vedtaget, Forslaget under Nr. 1 paa Blad 217. Det andet Forslag, som jeg har stillet, gaar ud paa at ombyste Bencøvnelsen Kredsarkiv med Provindsarkiv. Det forekommer mig, at da man nu i Henhold til Udvalgets Forslag vil lægge disse lokale Arkiver i de bestemte gamle Provindsfer, saaledes at det ene bliver Arkiv for den gamle Provinds Sjælland og det andet for den gamle Provinds Odense, og det tredje for de 3 gamle Provindsfer Sjælland, Volland-Falster og Bornholm, saa vil det være naturligt at kalde dem Provindsarkiver og ikke indføre denne nye Betegnelse, Kredsarkiver, saa meget mere som dette Ord „Kreds“ ikke synes mig at være et særligt smukt Ord. Den ærede Ordfører har paa Blad Nr. 143 stillet et Forslag, som jeg egentlig burde have stillet, da det er en Konsekvens af det Forslag, jeg har stillet paa Blad Nr. 237; jeg skal derfor anbefale det. Hvad Spørgsmaalet angaar, om det jydste Provindsarkiv skal lægges i Aarhus eller i Viborg, da haaber jeg, at man vil blive ved den Bestemmelse, som blev vedtaget ved 2den Behandling, nemlig at lægge det i Viborg. Jeg skal ikke gaa ind paa vidtløftige Betragtninger om fremtidige Planer om aandelige Centra ovre i Sjælland og muligvis et Universitet o. s. v. Jeg har i saa Henseende udtalt mig ved Sagens 1ste Behandling og skal henholde mig til, hvad jeg den Gang sagde, hvad det Spørgsmaal angaar. Jeg ser Sagen blot derudfra: Hvor vil det være det naturlige Sted at lægge det jydste Arkiv, og da ser jeg ikke rettere, end at naar man ser hen paa alle Forhold, vil det blive Viborg; Viborg vil være det bekvemteste Sted for hele den vestlige Del af Sjælland — saavel den sydvestlige som den nordvestlige — for hele Midtjylland, for den nordøstlige Del af Sjælland — i alt Fald ligesaa bekvemt som Aarhus — og, supponeret at en saadan Bane en Gang kan komme til Stede, som det ærede Medlem fra Viborg før omtalte, vil det ganske sikkert være bekvemmere for denne Del af Sjælland end Aarhus. Det er kun den sydøstlige Del af Sjælland og den midterste Del af Østjylland, der vil have bekvemmere. Bei til Aarhus end til Viborg, og selv for en stor Del af denne Egns Bedkommende vil Viborg en Gang i Fremtiden blive ligesaa bekvemt, naar en Gang i Fremtiden den nødvendige Forbindelsebane kommer mellem Silkeborg—Herning Banen og Struer Banen. Kommer

en saadan Bane, gaende ud enten fra Silkeborg eller Herning, eller hvor man nu vil, vil ogsaa den sydøstlige Del af Sjælland omtrent have ligesaa nær til Viborg som til Aarhus. Jeg maa derfor anbefale det høie Thing paa dette Punkt at blive ved den Affattelse, som Lovforslaget fik ved 2den Behandling, og vælge Viborg til Arkivets Sæde og ikke Aarhus.

Lauridsen: Naar jeg tager Ordet ved denne Sags Behandling efter det overordentlig udførlige Foredrag til Forhvor for Aarhus, som blev holdt af det ærede Medlem fra Aarhus (Pingel), er det, fordi jeg opfatter denne Afstemning, der skal foregaa her, som værende næsten endog af større Vigtighed end selve Vøben. Ja, jeg beklager, at der ikke forelaa noget Vædringsforslag herom ved Sagens 2den Behandling, og jeg skal tilføie, at hvis jeg den Gang havde troet, at der overhovedet var nogen Mulighed for at faae nogen Stemning frem i Udvalget for et saadant Forslag, vilde jeg have ønsket, at det var blevet stillet da, thi det er egentlig urigtigt, at Forslaget ikke allerede da blev stillet. Da det imidlertid nu er stillet, har jeg tænkt over det, og jeg mener, at det egentlig er en ret vigtig Afstemning, der nu kommer til at foregaa her. Det forekommer mig, at hvis man overhovedet tror paa, at det er muligt at gjøre Noget ud af en jydsk aandelig Bevægelse, maa man være klar over, at Alt det, som vedrører denne aandelige Bevægelse, maa samles nogenlunde paa et Sted. Ganske vist har jeg med Fornøielse hørt baade af det ærede Medlem fra Aarhus (Pingel) og af det ærede Medlem for Viborg Amt's 2den Valgkreds (Klein), at det Land Sjælland har en ganske overordentlig Mængde smukke og store Byer. Jeg tror, at det ærede Medlem fra Viborg kaldte sin By for Sjællands Athen; fra det ærede Medlem her ved min Side (Pingel), hørte vi jo ogsaa, at Aarhus var en ganske overordentlig storartet By, og det skulde ikke mindre mig, om jeg en Gang i en meget nær Fremtid hørte Standerborg blive kaldt for Sjællands Chicago eller Herning for Sjællands Philadelphia. Jeg nærer ikke bestomindre, trods alt det Smukke, der er sagt, den Opfattelse, at skal der blive nogen som helst Mening i det, at skabe Noget ud af det jydsk Bevægelse; i at lægge Dannelsesanstalter i Sjælland, overhovedet i at søge at koncentrere det aandelige Liv i Sjælland, maa det koncentrerres paa eet Sted. Det vil blive en ren Umulighed at have forskellige Centrer, og det er navnlig derfor, jeg mener, at der ligger en hel Del i den Afstemning, som her kommer til at foregaa. Jeg tror